

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۲۵۲
۱
۱

محیط های رسوبی قاره ای دیرینه

مؤلف:

دکتر سید ممسن آل علی

استادیار گروه زمین شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
موضوع
موضوع
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

: آل علی، محسن، ۱۳۵۷.
: محیط‌های رسوبی قاره‌ای دیرینه / مؤلف سیدمحسن آل‌علی.
: قم: آثار نفیس، ۱۳۹۳.
: ۲۳۶ ص.: مصور.
: ۲۳۰۰۰۰ ریال: 978-600-5299-90-8
: فیپا
: رسوب‌شناسی
: رسوب‌ها (زمین‌شناسی)
QE۴۷۱/۱۷م۳ ۱۳۹۳:
۵۵۲/۵:
۳۶۸۸۲۵۸:

ISBN-978-600-5299-90-8

* نام کتاب: محیط‌های رسوبی قاره ای دیرینه

* نام مؤلف: دکتر سید محسن آل علی

* چاپ اول: زمستان ۱۳۹۳

* تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

* چاپ: انتشارات آثار نفیس

* قیمت: ۲۳۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ می باشد.

آدرس پستی: قم - انتشارات آثار نفیس - صندوق پستی ۳۷۱۶۵/۱۶۵

مرکز بخش: قم / خیابان ارم / پاساژ قدس / شماره ۱۰۷ / کتابفروشی موسوی.

انتشارات: ۰۲۵۳۲۹۴۴۰۸۱ مدیر مسئول: ۰۹۱۱۵۸۴۴۰۰۷

فروشگاه اینترنتی: www.Shopnafis114.ir - www.Shopnafis114.com

پست الکترونیک: nafis114@gmail.com - nafis_k114@yahoo.com

پیشگفتار:

مباحث مربوط به محیط های رسوبی بخش مهمی از مباحث رسوب شناسی و سنگ شناسی رسوبی را شامل می گردد و از جهات مختلفی حائز اهمیت می باشد. بررسی این محیط ها علاوه بر افزایش و ارتقاء آگاهی ما از شرایط حاکم بر محیط های گذشته زمین و بازسازی الگوهای مؤثر بر رخدادهای محیط های رسوبی دیرینه، از لحاظ شناسایی پتانسیل های اقتصادی نیز حائز اهمیت فراوانی می باشد. به طوری که بسیاری از منابع و مخازن با ارزش همانند مخازن هیدروکربوری (نفت و گاز)، زغال سنگ و منابع با ارزش فلزی و غیر فلزی در محیط های رسوبی دیرینه یافت می گردند.

کتاب پیش رو با هدف ارائه منبعی مفید و کارآمد جهت آشنایی با محیط های رسوبی قاره ای و توصیف نحوه شکل گیری، شرایط تشکیل و جنبه های اقتصادی این محیط ها تنظیم شده است. در فصول اول و دوم کلیاتی در ارتباط با اصول و مفاهیم رسوب شناسی و فرایندهای رسوبگذاری مطرح و در ادامه در فصل سوم ویژگی های کلی محیط های رسوبی قاره ای شرح داده شده است. در فصل های چهارم تا هشتم نیز به ترتیب به تبیین شرایط و ویژگی های محیط های رسوبی مخروط افکنه ای، رودخانه ای، دریاچه ای، بادی و یخچالی پرداخته شده است.

کتاب حاضر به عنوان اولین کتابی که منحصراً به تشریح و توصیف محیط های رسوبی قاره ای پرداخته است، می تواند به عنوان منبعی جدید برای دانشجویان دوره های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای زمین شناسی به ویژه گرایش های رسوب شناسی و سنگ شناسی رسوبی و زمین شناسی نفت مورد استفاده قرار گیرد. علاوه بر آن مباحث این کتاب می تواند برای دانشجویان رشته های مهندسی نفت و گاز (به ویژه گرایش اکتشاف)، مهندسی معدن و جغرافیا نیز تا حدی مفید باشد. لازم به ذکر است مباحث ارائه شده در این کتاب به مدت ۷ سال به صورت جزوه درسی و در غالب دوره های مختلف توسط نگارنده تدریس و در اختیار دانشجویان قرار گرفته است و می تواند در نگارش پایان نامه های کارشناسی ارشد و رساله های دکترای گرایش رسوب شناسی و سنگ شناسی رسوبی مفید واقع شود.

در پایان از زحمات سرکار خانم دکتر زهرا ملکی، عضو هیئت علمی واحد علوم و تحقیقات که در تمام مراحل نگارش این کتاب به ویژه در امر ویراستاری مرا یاری کرده و با درایت و حوصله نکات ارزشمندی را یادآوری نموده اند، تشکر می گردد. همچنین از سرکار خانم فاطمه ملکی به جهت

کمک در تهیه نسخه تایپی، همچنین از مدیر و کارکنان انتشارات آثار نفیس به جهت فراهم آوردن شرایط چاپ کتاب، صمیمانه سپاسگزاری می گردد.

بدیهی است با تمام تلاش و اهتمامی که در تدوین کتاب محیط های رسوبی قاره ای صورت گرفته است، این کتاب عاری از نقاط ضعف و نقص نمی باشد و از کلیه اساتید بزرگوار، صاحب نظران و محققان تقاضا می گردد با یادآوری ایرادات و لغزش های احتمالی و ارائه پیشنهادات سازنده به پربارتر شدن این مجموعه در چاپ های بعدی کمک نمایند.

دکتر سیدمحسن آل علی

چاپ اول، پائیز ۱۳۹۳

فصل اول: کلیات رسوب شناسی

۱-۱	رسوب شناسی و کاربردهای آن	۸
۲-۱	ارتباط رسوب شناسی با سایر علوم	۹
۳-۱	چرخه سنگ یا چرخه هوازدهی و فرسایش	۱۰
۴-۱	هوازدهی	۱۱
۵-۱	بافت رسوبات	۱۹
۶-۱	مچوریتی	۳۱
۷-۱	ساخت های رسوبی	۳۳

فصل دوم: فرایندهای رسوبگذاری

۱-۲	مقدمه	۴۸
۲-۲	فرایندهای فیزیکی	۴۸
۳-۲	فرایندهای شیمیایی	۶۷
۴-۲	فرایندهای بیولوژیکی	۷۰

فصل سوم: کلیات محیط های رسوبی قاره ای

۱-۳	مقدمه	۷۶
۲-۳	اهمیت بررسی محیط های رسوبی	۷۶
۳-۳	معیارهای تفکیک محیط های رسوبی	۷۷
۴-۳	محیط های رسوبی قاره ای	۷۸
۵-۳	ویژگی های محیط های قاره ای	۸۲

فصل چهارم: محیط رسوبی مخروط افکنه

۱-۴	مقدمه	۹۰
۲-۴	مورفولوژی مخروط افکنه (بخش های مختلف مخروط افکنه)	۹۲
۳-۴	ویژگی های رسوبات مخروط افکنه	۹۴

- ۴-۴ عوامل کنترل کننده رسوبگذاری مخروط افکنه ۱۰۴
- ۵-۴ فسیل در محیط های مخروط افکنه و رودخانه ۱۰۶
- ۶-۴ اهمیت اقتصادی محیط های مخروط افکنه ۱۰۷

فصل پنجم: محیط رسوبی رودخانه ای

- ۱-۵ مقدمه ۱۱۰
- ۲-۵ مفاهیم اساسی و رژیم جریان رودخانه ۱۱۲
- ۳-۵ انواع مختلف رودخانه ها ۱۱۳
- ۴-۵ رودخانه های موقتی ۱۳۶
- ۵-۵ معماری توالی های رودخانه ای ۱۳۷
- ۶-۵ فسیل در محیط های رودخانه ای ۱۳۹
- ۷-۵ اهمیت اقتصادی محیط های رودخانه ای ۱۴۱

فصل ششم: محیط رسوبی دریاچه ای

- ۱-۶ مقدمه ۱۴۶
- ۲-۶ اختصاصات کلی محیط های رسوبی دریاچه ای ۱۴۷
- ۳-۶ تفاوت نهشته های دریایی و دریاچه ای ۱۴۸
- ۴-۶ مکانیسم های تشکیل دریاچه ۱۴۹
- ۵-۶ فاکتورهای کنترل کننده رسوبگذاری دریاچه ها ۱۵۳
- ۶-۶ زون بندی آب دریاچه ۱۵۶
- ۷-۶ هیدرولوژی آب دریاچه ۱۵۹
- ۸-۶ انواع دریاچه ها ۱۶۰
- ۹-۶ شناسایی و تشخیص رخساره های دریاچه ای ۱۷۳
- ۱۰-۶ اهمیت اقتصادی محیط های دریاچه ای ۱۷۵

فصل هفتم: محیط رسوبی بیابانی

- ۱-۷ مقدمه ۱۸۰
- ۲-۷ الگوهای جهانی در حرکت باد ۱۸۲
- ۳-۷ انواع سیستم های بیابانی ۱۸۲
- ۴-۷ حمل و نقل به وسیله باد ۱۸۳

۱۸۶	 ۵-۷ انواع رسوبات بادی
۱۹۸	 ۶-۷ رسوبات کربناته بادی و تلماسه های کربناته
۱۹۹	 ۷-۷ جهت جریان قدیمه در رسوبات بادی
۲۰۰	 ۸-۷ رنگ رسوبات بادی
۲۰۰	 ۹-۷ موجودات در بیابان و فسیل ها در رسوبات بادی
۲۰۱	 ۱۰-۷ اهمیت اقتصادی محیط های بادی

فصل هشتم: محیط رسوبی یخچالی

۲۰۴	 ۱-۸ مقدمه
۲۰۸	 ۲-۸ نحوه شکل گیری و ذوب یخچال ها
۲۱۰	 ۳-۸ انواع یخچال ها از لحاظ رژیم حرارتی
۲۱۲	 ۴-۸ حمل و نقل یخچالی
۲۱۴	 ۵-۸ ویژگی های رسوبات یخچالی
۲۱۹	 ۶-۸ سیماهای فرسایش یخچالی
۲۲۲	 ۷-۸ مورن ها
۲۲۴	 ۸-۸ عوارض سطحی در مناطق یخچالی
۲۲۷	 ۹-۸ دشت های یخچالی
۲۲۹	 ۱۰-۸ منطقه پیرامون یخچالی
۲۳۰	 ۱۱-۸ محیط های یخچالی - دریایی
۲۳۵	 ۱۲-۸ نقش اقلیم و تکتونیک در گسترش یخچال ها